

PATVIRTINTA
Vilniaus universiteto Teisės fakulteto
Viešosios teisės katedros posėdyje
2024 m. vasario 20 d. protokolas Nr. (1.3 E) 220000-KP-22

Vilniaus Universitetas Teisės fakultetas
Viešosios teisės katedra

VIEŠOJI TEISĖ

Baigiamojo egzamino programa

Atnaujinta 2024 m. vasario 20 d.

Parengė:
Prof. dr. Egidijus Šileikis
Prof. dr. Jurgita Paužaitė-Kulvinskienė
Prof. dr. Bronius Sudavičius
M. Austys

Šioje programoje yra nurodyta teisės magistro studijų programos „Viešojo teisė“ baigiamojo egzamino (toliau – ir Baigiamasis egzaminas) laikymo tvarka bei reikalavimai, taip pat nurodytos aktualiausios studijų kurso lygį atitinkančios temos bei šaltiniai.

Baigiamasis egzaminas laikomas raštu. Egzaminą sudaro viena dalis, kuriai skiriamos dvi (2) akademinės valandos be pertraukos. Egzaminą sudaro trys teoriniai-analitiniai ir/arba praktiniai klausimai, kurie gali būti iš žemiau nurodytų temų. Atsakydamas į egzamino klausimus, studentas turi gebėti išanalizuoti teisinį reguliavimą ir teisminę praktiką, motyvuotai ir argumentuotai, taikydamas tinkamas teisės normas bei teismų precedentes, atsakyti į užduotyje pateiktus klausimus. Egzamino metu studentas negali naudoti jokios papildomos literatūros, įskaitant ir norminę medžiagą (t. y. teisės aktais, teismų praktikos biuleteniais, mokslo veikalų, komentarų, vadovėlių ir kitų doktrinos šaltinių).

Egzamino komisijos nariai įvertina studento atsakymus į visus egzamino klausimus vienu bendru pažymiu, kuris yra paskelbiamas studentui. Egzamino įvertinimas gali būti teigiamas (nuo 5 iki 10 balų) arba neigiamas (4 balai arba mažiau).

Komisijos nariai, vertindami atsakymus į egzamino klausimus, atsižvelgia į teisės normų, reguliuojančių atitinkamus institutus, žinojimą, sugebėjimą aiškinti ir taikyti teisės normas, atitinkamų institutų aiškinimą teisės doktrinoje ir teismų praktikoje, studento teisinę kalbą, sugebėjimą atsakymus tinkamai teisiškai motyvuoti ir argumentuoti.

Toliau nurodomi šaltiniai bei pagrindinės temos, kuriomis siekiama, kad studentai atnaujintų privalomų teisės magistro studijų programos „Viešojo teisė“ I ir II semestrų dalykų žinias ir gebėtų jas aktualizuoti bei susieti skirtingų viešosios teisės sričių problematiką. Programoje nurodytų teismų nutarimų, sprendimų, nutarčių nebūtina įsiminti pagal jų priėmimo datą ir pavadinimą, t. y. pakanka žinoti nagrinėtos problemos esmę (koks reglamentavimas ar kitas klausimas buvo ginčijamas), bei teismo išaiškinimus (jie paprastai pateikiami žodžiais, pvz. „Konstitucinis Teismas pažymi, kad /.../“) ir juos pagrindžiančius argumentus, pateiktus motyvuojamojoje (konstatuojamojoje) dalyje.

Norminiai teisės aktai, aktualūs visoms temoms:

Lietuvos Respublikos teisės aktai (norminiai aktai) su naujausiais pakeitimais ar papildymais ir jurisprudencija, reikalingi atitinkamoms temoms studijuoti:

Lietuvos Respublikos Seimo duomenų bazė <http://www.lrs.lt>;

Respublikos Konstitucinio Teismo duomenų bazė <http://www.lrkt.lt>;

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo duomenų bazė <http://www.lat.lt>;

Lietuvos Respublikos Vyriausiojo administracinio teismo duomenų bazė <http://www.lvat.lt>;

duomenų bazės <http://www.infolex.lt> arba <http://liteko.teismai.lt>

Lietuvos Respublikos Konstitucija

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas

Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas

Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas

Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymas

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas

Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas

Lietuvos Respublikos statybos įstatymas

Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymas

Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais
Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas
Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas

Temos:

I. Aktuali viešojo administravimo sistemos, viešojo administravimo subjektų bei administracinių procedūrų problematika: statutinės teisės novelos ir jurisprudencijos dinamika.

1. Konstituciniai viešojo administravimo pagrindai ir jų aiškinimas Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo jurisprudencija.
2. Viešojo administravimo bendrieji pagrindai ordinarinėje teisėje (Viešojo administravimo įstatyme, Vietos savivaldos pagrindų įstatyme) ir administracinių teismų jurisprudencijoje.
3. Viešojo administravimo sričių samprata, atskirų sričių turinys ordinarinėje teisėje (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Vietos savivaldos pagrindų įstatyme) bei jų aiškinimas administracinių ir bendrosios kompetencijos teismų praktikoje. Administracinis reglamentavimas. Administracinių sprendimų priėmimas. Teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo ir laikymosi priežiūra. Administracinės paslaugos. Viešųjų paslaugų administracinis reglamentavimas. Veikla, kurią privalo vykdyti visi viešojo administravimo subjektai.
4. Konstitucinių ir viešojo administravimo bei administracinės atsakomybės principų sąveika oficialiojoje administracinių teismų jurisprudencijoje (įstatymo viršenybės, atsakomybės individualizavimo, lygiateisiškumo, teisėtų lūkesčių apsaugos principas, proporcingumo ir kt. principai).

Pagrindinė literatūra:

ANDRIJAUSKAITĖ, A. Exploring the penumbra of punishment under the ECHR, 2019, *New Journal of European criminal Law*, 10, 4, 363-375 1–13.

BAKAVECKAS, A. Kategorijų – vykdomoji valdžia, valstybinis valdymas (administravimas) ir viešasis administravimas – samprata ir santykis Lietuvos administracinėje teisėje. Jurisprudencija, 2007, Nr. 2 Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras

DANĖLIENĖ, I. Proporciumo principo taikymas administracinėje ir aplinkos teisėje. Teisė, 2009, t. 72, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

DEVIATNIKOVAITĖ, I. Administracinė teisė. Bendroji dalis. 2021, Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.

DE MOOR-VAN VUGT, A.J.C., Administrative Sanctions in EU Law, 2012, *Review of European Administrative Law*, 5(1), 5–41 [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <https://dare.uva.nl/search?identifier=bed5fe36-3843-4e2d-8eb1-c9f48a9a0363>

GAILIŪNIENĖ, U. Atsakomybė už valdžios institucijų padarytą žalą aplinkos srityje. Teisė 2009, t. 72, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

GAILIŪNIENĖ, U. Viešojo administravimo subjektų padarytos žalos atlyginimas: kai kurios procesinio pobūdžio veiksmų pripažinimo neteisėtais problemos Lietuvoje. Teisė, 2010, t. 76, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

JOČIENĖ, D. Administracinės procedūros Lietuvoje: tam tikri aspektai Europos žmogaus teisių konvencijos požiūriu. Biuletenis „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 19 Vilnius: Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, 2010.

MAKAUSKAITĖ, G. Viešojo intereso balansas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1049/2001 kontekste. Teisė 2010, t. 77. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

MARKEVIČIŪTĖ, M. *Administracinės atsakomybės samprata ir teisinio reguliavimo modelis Lietuvoje*. Daktaro disertacija. 2022, Vilnius: Vilniaus universitetas.

PAUŽAITĖ-KULVINSKIENĖ, J. Administracinė justicija: teorija ir praktika. Vilnius: Justitia, 2005.

PAUŽAITĖ-KULVINSKIENĖ, J. Teisės į gerą administravimą (atsakingo valdymo principo) sampratos doktrininiai aspektai bei įgyvendinimo pavyzdžiai aplinkos apsaugos teisėje. *Teisė* 2009, t. 72. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

PAUŽAITĖ-KULVINSKIENĖ, J. Administrative Liability in Lithuania: The Model of Corporate Administrative Liability. Iš: Švedas, G., Murauskas, D. (ed.) (2021). *Legal Developments During 30 Years of Lithuanian Independence. Overview of Legal Accomplishments and Challenges in Lithuania*, P. 261-285, 2021. Switzerland: Springer.

PRANEVIČIENĖ, B. Teisėtų lūkesčių principo samprata ir teisėtų lūkesčių apsaugos modeliai Europos Sąjungos administracinėje erdvėje. *Jurisprudencija* 2007, Nr. 6. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras

ŠILVAITĖ, E., Ūkio subjektų veiklos priežiūros pokytis. *Teisė*, 2021 (119), 131–148. <https://doi.org/10.15388/Teise.2021.119.8>

POGUŽINSKĖ, E. Ūkio subjektų pagrindinių procedūrinių teisių apsauga taikant poveikio priemones ir šių teisių įstatyminio sisteminimo rezultatai. *Teisė*, 2021 (121), 115–134. <https://doi.org/10.15388/Teise.2021.121.7>

Teismų praktika:

Konstitucinio Teismo 2017 m. gruodžio 15 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2016 m. vasario 2 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2015 m. gegužės 26 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2015 m. vasario 6 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2014 m. liepos 3 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2014 m. balandžio 14 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2013 m. liepos 5 d. nutarimas

Konstitucinio Teismo 2012 m. gruodžio 10 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2012 m. birželio 19 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2011 m. rugsėjo 2 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2011 m. birželio 21 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2010 m. gruodžio 22 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2010 m. rugsėjo 7 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2010 m. gegužės 13 d. nutarimas.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis “Administracinė jurisprudencija”, Nr. 30, 2015. 439–456 p.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, aiškinant ir taikant norminių administracinių aktų teisėtumo tyrimą reglamentuojančias teisenos taisykles, apibendrinimas. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 36, 340–349 p.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas dėl tarnybinių ginčų, apibendrinimas (II dalis) (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2013 m. spalio 23 d. pasitarime), LVAT biuletenis Nr. 25 (apibendrinimo I–II dalys).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. gegužės 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-990-502/2017 (Administracinė jurisprudencija, 2017, 33, p. 271–294) *Dėl Europos Sąjungos teisės veiksmingumo (Turizmo byla)*;

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. rugsėjo 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2066-624/2021 *Dėl Europos administracinės teisės šaltinių, įtvirtintų Europos Tarybos sistemoje (Turtingųjų srašto byla)*;

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-776-520/2021 (*Dėl vidaus administravimo aktų*);

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2013 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-492-704/2013 (Administracinė jurisprudencija, 2013, 25, p. 479–493) *Dėl teismo veiksmų, susijusių su teisingumo vykdymu, teisėtumo vertinimo*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2021 m. kovo 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-769-415/2021 *Dėl Seimo etikos ir procedūrų komisijos atsisakymo pradėti tyrimą apskundimo.*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2020 m. gegužės 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-3111-442/2020 (Administracinė jurisprudencija, 2020, 39, p. 217–232) *Dėl žurnalistų etikos kodekso galiojimo*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2021 m. gegužės 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-8-822/2021 *Dėl norminiams administraciniam aktams taikomų reikalavimų*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-73-822/2021 *Dėl administracinės diskrecijos (Taikos sutarties su Lietuvos banku byla)*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. birželio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-2457/2011 (Administracinė jurisprudencija, 2011, 21) *Dėl proporcingumo principo (Riaušių byla)*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-708/2013 (Administracinė jurisprudencija Nr. 25, p. 387–407) *Dėl gero administravimo principo ir žalos atlyginimo*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. vasario 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3271-556/2020 (Administracinė jurisprudencija, 2020, 39, p. 56–72) *Dėl gero administravimo principo*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. spalio 27 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2188-815/2021 *Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos ir administracinės atsakomybės principų*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1639-520/2020 *Dėl Vyriausybės pasitarimo medžiagos prieinamumo*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. vasario 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-51-822/2022 *Dėl žurnalistų teisės į informaciją ir viešo asmens sąvokos*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. rugsėjo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1537-858/2017 (Administracinė jurisprudencija, 2017, 34, p. 227–261) *Dėl nesąžiningų veiksmų draudimo (Rimi byla)*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2021 m. balandžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-663-822/2021 *Dėl administracinės priežiūros institucijos stebėsenos, ar ūkio subjekto veikla atitinka teisės aktų reikalavimus (Žemaitijos pieno byla)*

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. lapkričio 21 d. nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-321-303/2018 *Dėl Non bis in idem principo.*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. gegužės 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3910-662/2020 (Administracinė jurisprudencija, 2020, 39, p. 163–199) *Dėl valstybės ir savivaldybės veiksmais padarytos žalos atlyginimo teritorijų planavimo ir statybų srityje*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. lapkričio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2995-492/2018 (Administracinė jurisprudencija, 2018, 36, p. 175–197) *Dėl ministro atsakomybės*

II. Aktuali viešojo intereso teisinės apsaugos problematika: statutinės teisės novelos ir jurisprudencijos dinamika.

1 Viešojo intereso samprata. Viešojo intereso turinys, samprata, aktualus teisinis reglamentavimas. Viešojo intereso ir asmeninių subjektinių teisių gynbos atribojimo viena nuo kitos tarpusavio sąveikos problema. Aplinkybių, nurodomų kaip viešasis interesas, teisinė prigimtis. Vertybės pripažintos viešuoju interesu. Viešojo intereso sampratos vertinimas – susiję probleminiai aspektai. Vertybės, pripažintos viešaisiais interesais Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje. Vertybės, pripažintos viešaisiais interesais Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktikoje. Interesai, kurie nepripažintini viešaisiais.

2 Subjektai, ginantys viešąjį interesą. Prokuroro teisė ginti viešąjį interesą. Viešojo intereso gynimas viešojo administravimo atvejais. Viešojo intereso gynimas atskirų kategorijų administracinėse bylose. Subjektai, neturintys teisės kreiptis dėl viešojo intereso gynimo.

3 Viešasis administravimas ir viešojo intereso apsauga. Viešojo intereso teisinės apsaugos aspektai skirtingose viešojo administravimo srityse, susijusi teismų praktika.

4. Ginčai dėl viešojo intereso apsaugos ir administracinių teismų kompetencija. Ginčų viešojo administravimo srityje dėl viešojo intereso apsaugos žinybingumas ir teisingumas. Procesiniai bylų dėl viešojo intereso gynimo nagrinėjimo ypatumai.

Pagrindinė literatūra:

ANDRUŠKEVIČIUS A., Administracinė teisė: kai kurie metodologiniai aspektai, Teisė, 2002 (43).

ANDRUŠKEVIČIUS A., Administracinės teisės principai ir normų ribos, Vilnius: TIC, 2004 m.

ANDRUŠKEVIČIUS A., Administracinė teisė. Bendrieji teorijos klausimai, valdymo aktų institutas, ginčo santykių jurisprudenciniai aspektai. Vilnius, 2008.

BELIŪNIENĖ, Lina; BURNYTĖ, Milda; KAVOLIŪNAITĖ-RAGAUSKIENĖ, Eglė; KRIVKA, Egidijus; LANKAUSKAS, Mindaugas; LATVELĖ, Rūta; MATULIONYTĖ, Rita (2015). Viešojo intereso atpažinimo problema Lietuvos teisėje: kriterijai ir prioritetai. Monografija. Vilnius: Eugrimas, 2015. <https://teise.org/wp-content/uploads/2016/06/Viesojo-intereso-atpazinimo-problema-Lietuvoje.pdf>

PAUŽAITĖ – KULVINSKIENĖ, J., Administracinė justicija: teorija ir praktika, 2005, Vilnius: Justitia.

POŠKA D., Asmens teisė į teisminę gynybą ir jos įgyvendinimo probleminiai aspektai Lietuvos administraciniuose teismuose, Daktaro disertacija, Vilnius, 2008.

RAIŽYS D., Procesas pirmosios instancijos administraciniame teisme, Daktaro disertacija, Vilnius, 2008.

ŠEDBARAS S., Administracinio proceso teisinio reglamentavimo problemos Lietuvos Respublikoje, Vilnius: Justitia, 2006.

ARTŪRAS DRIUKAS. VIRGILIJUS VALANČIUS. Civilinis procesas: teorija ir praktika. II tomas. Teisinės informacijos centras, Vilnius, 2006.

POŠKA D. Bendrųjų ir administracinių teismų kompetencijos atskyrimas. Probleminiai aspektai. Teisė, 2006. Nr. 59.

ŽVAIGŽDINIENĖ I. Materialinės atsakomybės už žalą aplinkai samprata// Teisė, 59, 2006.

RAGULSKYTĖ-MARKOVIENĖ R. Orhuso konvencija ir jos įgyvendinimo galimybės Lietuvoje// Teisė, 47, 2003.

GEČAITĖ V. Viešojo intereso samprata civiliniame procese //Justitia, 2006, Nr. 2 (60).

LVAT praktikos, nagrinėjant bylas pagal viešąjį interesą ginančių subjektų skundus (prašymus), apibendrinimas (LVAT praktikos biuletenis Nr. 16).

Teismų praktika:

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1996 m. spalio 22 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998 m. spalio 9 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998 m. vasario 18 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2000 m. birželio 13 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. sausio 14 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. liepos 12 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. rugsėjo 30 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 7 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005 m. liepos 8 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 30 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. rugsėjo 21 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2007 m. gegužės 15 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2007 m. birželio 7 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2007 m. rugsėjo 6 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2007 m. lapkričio 13 d. nutarimas.
Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. birželio 30 d. nutarimas.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartys administracinėse bylose:

Nr. A3-11/2004; Nr. A4-65/2004; Nr. A3-170/2004; Nr. A11-426/2004; Nr. A7-1008/2004; Nr. A4-247/2005; Nr. A14-416/2005; Nr. A5-1679/2005; Nr. A13-1725/2005; Nr. I1-01/2005; Nr. A11-839/2006; Nr. AS2-546/2006; Nr. AS2-570/2006; Nr. A10-1/2007; Nr. A11-41/2007; Nr. A4-48/2007; Nr. A3-64/2007; Nr. A14-86/2007; Nr. AS8-197/2007; Nr. A14-663/2007; Nr. A17-742/2007; Nr. A14-741/2007; Nr. A5-768/2007; Nr. A8-1257/2007; Nr. A248-131/2008; Nr. A146-335/2008; Nr. A438-679/2008; Nr. A143-687/2008; Nr. A822-1622/2008; Nr. A575-1576/2008; Nr. A556-2907/2011;

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. kovo 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-989-502/2022. Administracinė jurisprudencija. 2022, 43, p. 282-302

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. lapkričio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2757-602/2021

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gegužės 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1115-789/2021

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. spalio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3134-502/2020. Administracinė jurisprudencija. 2020, 40, p. 277-296

III. Aktuali viešosios tarnybos problematika: statutinės teisės novelos ir jurisprudencijos dinamika.

1. Viešosios tarnybos samprata. Viešosios tarnybos sąvoka ir sistema. Viešosios tarnybos pagrindiniai principai. Viešosios tarnybos pagrindiniai modeliai. Valstybės tarnautojo samprata ir jos raida Lietuvoje. Valstybės tarnautojų pareigybių rūšys, lygiai, kategorijos ir kvalifikacinės klasės.

2. Valstybės tarnautojų ir valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų teisinis statusas. Priėmimo į viešąją tarnybą bendrosios taisyklės. Atskirų grupių valstybės tarnautojų priėmimo į valstybės tarnybą ypatumai: karjeros valstybės tarnautojai, pakaitiniai valstybės tarnautojai. Valstybės

tarnautojų pareigos ir teisės. Veikla, nesuderinama su valstybės tarnyba. Apribojimai asmenims, nustojusiems eiti pareigas viešojoje tarnyboje. Etikos taisyklės ir elgesio kodeksai viešojoje tarnyboje. Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimas ir jo pasekmės. Valstybės tarnautojų karjeros samprata.

3. Valstybės tarnautojų socialinės garantijos. Valstybės tarnautojų valstybinėje tarnyboje dirbančių pagal darbo sutartis asmenų darbo užmokestis ir skatinimas. Atleidimas iš viešosios tarnybos: bendrieji atleidimo iš pareigų ir darbo viešojoje tarnyboje bruožai. Valstybės tarnautojo statuso atkūrimo tvarka.

4. Valstybės tarnautojų teisinė atsakomybė. Teisinės atsakomybės, taikomos viešojoje tarnyboje, ypatumai, rūšys ir tarpusavio skirtumai. Valstybės tarnautojų teisinė atsakomybė, jos rūšys ir taikymo ypatumai: tarnybinė, materialinė, administracinė, baudžiamoji atsakomybė.

5. Asociacijų laisvė viešojoje tarnyboje. Viešojoje tarnyboje pareigas einančių ir pagal darbo sutartis dirbančių asmenų teisė jungtis į profesines sąjungas ir jos įgyvendinimo būdai bei tvarka. Kolektyvinės derybos viešojoje tarnyboje. Ginčų, kylančių iš asociacijų laisvės realizavimo santykių, sprendimo ypatumai.

Šaltiniai ir pagrindinė literatūra

Pagrindinė literatūra:

ANDRIUSKEVIČIŪTĖ, J. Teisingas apmokėjimas už darbą valstybės tarnyboje (darbas įvairiose grupėse, valstybės tarnautojų teisė dirbti kitą darbą).. IŠ: Švedas, G. (moksl. red.). Valstybės tarnybos teisinis reguliavimas ir perspektyvos Lietuvos Respublikoje. Vilnius: Lietuvos viešojo administravimo institutas, 2008.

GLEBOVĖ, N. Valstybės tarnautojų darbo užmokesčio teisinis reguliavimas ir jo probleminiai aspektai. Teisė, 2009, t. 71. p. 116-131.

KŪRIS, E. (sud. ir moksl. red.). Lietuvos teisinės institucijos. Vilnius: Registrų centras, 2011.

VAIČAITIS A.V. Konstitucinė valstybės tarnybos samprata ir Valstybės tarnybos tobulinimo koncepcija. Teisė, 2011, Nr. 78.

PALIDAUSKAITĖ, J. Valstybės tarnautojų veiklos teisinis reglamentavimas: etinis aspektas. *Viešoji politika ir administravimas*, 2003, nr., 4. p. 82-90.

PETKEVIČIENĖ, J. Tarnybinės etikos reguliavimas Lietuvoje: iššūkiai ir sprendimai. IŠ: Švedas, G. (moksl. red.). Valstybės tarnybos teisinis reguliavimas ir perspektyvos Lietuvos Respublikoje. Vilnius: Lietuvos viešojo administravimo institutas, 2008.

PETRYLAITĖ, D.; KASILIAUSKAS, N. Socialinis dialogas valstybės tarnyboje. IŠ: ŠVEDAS, G. (moksl. red.). Valstybės tarnybos teisinis reguliavimas ir perspektyvos Lietuvos Respublikoje. Vilnius: Lietuvos viešojo administravimo institutas, 2008.

PETRYLAITĖ, D.; PETRYLAITĖ, V. Socialinės garantijos. kas pranašesnis: valstybės tarnyba ar privatus sektorius. IŠ: Švedas, G. (moksl. red.). Valstybės tarnybos teisinis reguliavimas ir perspektyvos Lietuvos Respublikoje. Vilnius: Lietuvos viešojo administravimo institutas, 2008.

IV. Aktuali teisėkūros sistemos ir proceso problematika: statutinės teisės novelos ir jurisprudencijos dinamika.

1. Teisėkūros samprata, subjektai, būdai, rūšys stadijos, principai, teisės normos, teisės šaltiniai, teisės aktai ir jų rūšys, teisės normų aiškinimas ir įgyvendinimas.

2. Teisėkūroje dalyvaujančios institucijos ir jų sąveika.

3. Teisėkūros stadijos. Teisės akto iniciatyva. Teisės akto koncepcijos rengimas, teisės akto projekto rengimas, derinimas, aprobavimas, įregistravimas. Teisės akto svarstymas, priėmimas, promulgavimas, įsigaliojimas. Lietuvos Respublikos Konstitucijos, konstitucinių įstatymų, valstybės biudžeto, tarptautinių sutarčių iniciatyvos, pateikimo, priėmimo, promulgavimo ypatumai.

4. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo vaidmuo įstatymų leidyboje. Teisėkūros proceso konstitucingumo reikalavimai.

5. Pastangos tobulinti teisėkūros procesą Lietuvos Respublikoje.

Parlamentinės teisėkūros klausimai dėl tiesioginio valdymo įvedimo Lietuvos futbolo federacijoje pagal Seime 2022 m. rugsėjo 13 d. registruotą Lietuvos Respublikos laikinojo įstatymo dėl Lietuvos futbolo federacijos tiesioginio valdymo projektą Nr. XIVP-1991.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl aplinkos ministro teikimu ir Vyriausybės nutarimu naikinant kurortų apsaugos zonas padarytų procedūrinių pažeidimų pagal Konstitucinio Teismo 2016 m. liepos 8 d. nutarimą.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl dvasininkų atleidimo nuo karo prievolės pagal Konstitucinio Teismo 2022 m. vasario 10 d. nutarimą.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl notaro įgaliojimų pratęsimo pagal Konstitucinio Teismo 2010 m. kovo 22 d. nutarimą.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl areštinėse ir pataisos įstaigose laikomų nuteistųjų, kurių nesieja santuokos ar artimos giminystės ryšiai, tarpusavio susirašinėjimo pagal Konstitucinio Teismo 2015 m. vasario 26 d. nutarimą.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl advokato surašomo asmens prašymo atnaujinti procesą administracinėje byloje pagal Konstitucinio Teismo 2017 m. liepos 4 d. nutarimą.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl ministro materialinės atsakomybės pagal Konstitucinio Teismo 2018 m. kovo 8 d. nutarimą.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl viso šeimos narių nekilnojamojo turto (gyvenamosios, sodų, garažų paskirties) apmokestinimo nekilnojamojo turto mokesčiu (kai neapmokestinamoji vertė – pvz., 220 tūkst. Eur ar 200 tūkst. Eur [ar 150 tūkst. Eur] taikoma visam nekilnojamam turtui, kuris nuosavybės teise priklauso šeimos nariams) taikant tokią pačią neapmokestinamąją vertę, kuri taikoma šeimos nariu nelaikomam asmeniui pagal Konstitucinio Teismo 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimą.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl prekių ženklo savininko, kuris gina savo pažeistas teises, galimybės vietoje nuostolių atlyginimo reikalauti iš pažeidėjo kompensacijos (kuri gali būti itin didinama) pagal Konstitucinio Teismo 2009 m. kovo 27 d. nutarimą.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl azartinio žaidimo (pokerio) mokymo sutartimi grindžiamo skolos priteisimo pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. lapkričio 4 d. poziciją civilinėje byloje Nr. e3K-3-252-969/2021.

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl vartojimo tikslais asmens įsigytos transporto priemonės trūkumų šalinimo (kai ginčas kyla iš vartojimo teisinių santykių, kuriuose pirkimo pardavimo sutartis gali būti kvalifikuojama kaip vartojimo sutartis dėl atsakovų buvimo verslininkais, t. y. jų vertimosi transporto priemonių prekyba) pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo poziciją civilinėje byloje Nr. e3K-3-305-378/2021 (internete: LAT 2022 m. pristatyto 2021 m. metinio veiklos pranešimo [„metinio informacinio pranešimo 2021“] p. 37, 38).

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl *paspirtuko* pirkimo pardavimo be naudojimosi instrukcijos valstybine lietuvių kalba pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo poziciją civilinėje byloje Nr. 3K-3-246-1075/2021 (internete: LAT 2022 m. pristatyto 2021 m. metinio veiklos pranešimo [„metinio informacinio pranešimo 2021“] p. 38, 39).

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl viešosios įstaigos dalininko, kurio veiksmai prieštarauja viešosios įstaigos veiklos tikslams, teisių priverstinio pardavimo (išpirkimo) pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo poziciją civilinėje byloje Nr. e3K-3-260-403/2021 (internete: LAT 2022 m. pristatyto 2021 m. metinio veiklos pranešimo [„metinio informacinio pranešimo 2021“] p. 106, 107).

Parlamentinės ir teisminės teisėkūros klausimai dėl UAB „Diena Media News“ (kuriai už skleistą reklamą apie siūlomas įsigyti prekes „Binokulinis akies asistentas“, „Nuskausminanti biomagnetinė apyrankė su turmalinu ir germaniu“ paskirta bauda) prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę pagal LVAT 2022 m. spalio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-693-968/2022.

Pagrindė literatūra:

ALELIŪNAITĖ, K. Teisėkūros procesas Europos Sąjungoje. Teisės problemos 2010, Nr. 3 Vilnius: Lietuvos teisės institutas

ANDRUŠKEVIČIUS, A.; PAŠKEVIČIENĖ, L. Viešojo administravimo teisiniai pagrindai. Vilnius: VĮ Registrų centras, 2011.

BERKMANAS, T. Teismo aktyvumo kuriant ir aiškinant teisę plėtros tendencija, motyvai ir problemos. Teisės problemos, 2004, Nr. 2, Vilnius: Lietuvos teisės institutas

JANELIŪNAS, T., et al. Lietuvos valdžia: atvirumo link? Vilnius: Versus aureus, 2008.

JANKAUSKAS, K. Konstitucijos aiškinimas ir teisminė teisėkūra kaip konstitucinių vertybių įgyvendinimo prielaida: In MESONIS, G. (ats. red.). Parlamentas ir valstybinės valdžios institucijų sąranga: Liber Amicorum Česlovui Juršėnui, Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2008.

JARUKAITIS, I. 2011 Europos Sąjunga ir Lietuvos Respublika: Konstituciniai narystės pagrindai. Vilnius: Justitia

KŪRIS, E. Konstitucinis Teismas ir įstatymų leidyba: žvilgsnis iš vidaus. Teisės problemos 2004, Nr. 1 Vilnius: Lietuvos teisės institutas

RAGAUSKAS, P. Europos Sąjungos teisėkūra ir kitos aktų leidybos procedūros. Teisės problemos 2010, Nr. 3 Vilnius: Lietuvos teisės institutas

RAGAUSKAS, P. Įstatymų leidyba Lietuvoje: samprata ir institucinis modelis, Vilnius: Teisės institutas, 2005.

SINKEVIČIUS, V. Parlamento teisės studijos. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2011.

Šaltiniai

Konstitucinio Teismo 2022 m. vasario 10 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2018 m. kovo 8 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2017 m. liepos 4 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2016 m. liepos 8 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2015 m. vasario 26 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2010 m. kovo 22 d. nutarimas.

Konstitucinio Teismo 2009 m. kovo 27 d. nutarimas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. lapkričio 4 d. pozicija civilinėje byloje Nr. e3K-3-252-969/2021 (<https://www.lat.lt/naujienos/teisme-isnagrinata-byla-del-skolos-pagal-pokerio-mokymo-sutarti/1114>).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pozicija civilinėje byloje Nr. e3K-3-305-378/2021 (internete: LAT 2022 m. pristatyto 2021 m. metinio veiklos pranešimo [„metinio informacinio pranešimo 2021“] p. 37, 38).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pozicija civilinėje byloje Nr. 3K-3-246-1075/2021 (internete: LAT 2022 m. pristatyto 2021 m. metinio veiklos pranešimo [„metinio informacinio pranešimo 2021“] p. 38, 39).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pozicija civilinėje byloje Nr. e3K-3-260-403/2021 (internete: LAT 2022 m. pristatyto 2021 m. metinio veiklos pranešimo [„metinio informacinio pranešimo 2021“] p. 106, 107).

LVAT 2022 m. spalio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-693-968/2022.

Lietuvos Respublikos laikinojo įstatymo dėl Lietuvos futbolo federacijos tiesioginio valdymo projektas Nr. XIVP-1991 (registruotas 2022 m. rugsėjo 13 d.).

V. Aktuali viešųjų funkcijų finansavimo teisinio reguliavimo problematika: statutinės teisės novelos ir jurisprudencijos dinamika.

1. Viešosios funkcijos ir jas įgyvendinantys subjektai. Viešųjų funkcijų samprata. Viešosios funkcijos ir valstybės (savivaldybių) finansų veikla. Valstybės ir savivaldybių institucijos, atsakingos už viešųjų funkcijų finansavimo organizavimą bei įgyvendinimą. Bendrosios ir specialiosios kompetencijos institucijos, jų įgalinimai.
2. Valstybės pajamos ir išlaidos, jų struktūra ir atitiktis viešosioms funkcijoms. Strateginis planavimas kaip viešųjų funkcijų įgyvendinimo programinis pamatas. Valstybės programos, jų įtaka viešųjų funkcijų finansavimo planavimui. Programinis biudžetas Lietuvoje, jo teisiniai pagrindai.

Ilgalaikis ir metinis viešųjų funkcijų finansavimo planavimas. Biudžetinio planavimo esmė ir procesas. Biudžeto vykdymas, uždarymas bei vertinimas.

3. Tikslinis viešųjų funkcijų finansavimas. Specialiosios valstybės ir savivaldybių biudžetų programos bei specialieji biudžetai (fondai), jų esmė, paskirtis, naudojimas viešųjų funkcijų finansavimui Tikslinio ir biudžetinio viešųjų funkcijų santykis. Tikslinio viešųjų funkcijų finansavimo reikalingumo problema.

Pagrindinė literatūra:

BAGDŽIŪNIENĖ, V. Biudžetai ir jų vykdymo kontrolė: Teorija ir praktika Vilnius: Conto litera2006

BUŠKEVIČIŪTĖ, E. Viešieji finansai Kaunas: Technologija2006

BUTKEVIČIUS, A.; BIVAINIS, J. Nacionalinio biudžeto išlaidų planavimas Vilnius: Ekonomika2009

KŪRIS, E. (sud. ir moksl. red.) Lietuvos teisinės institucijos Vilnius: VĮ Registrų centras2011

SUDAVIČIUS, B. Trumpalaikis ir ilgalaikis biudžeto planavimas Lietuvos Respublikoje. *Teisė*, 2013, t. 87, p. 7-19.